

Itálie – „širší vlast“

Novodobá Itálie se vlastně vyvíjela již ve starověku. Na jejím území nacházíme v dávných dobách několik kulturních oblastí. Tvořili je *Etruskové*, *Italikové*, pronikli do nich *Řekové*, *Kartagiňané* i *Keltové*. Postupně je ovládli *Římané*. Dochází k první romanizaci krajů, které byly za mnoho a mnoho let nazvány *Itálií*. Ve 4. století po Kr. posunulo se středisko římské říše na východ. Dnešní Itálie zůstala však pevnou součástí *západořímské říše*. Když v 5. až 6. století docházelo k rozkladu antické civilizace, zmocnili se severní a střední Itálie *Ostrogóti* a *Langobardové* (tedy kmeny germánské). Tehdy již Itálie ovládala *Byzanc*, Sicílii dobyli *Arabové*. Roku 754 po Kr. stal se Řím (respektive Vatikán) jádrem *papežského státu*, který upevňoval svou moc v celé Evropě. Postupně docházelo i ke zocelování moci panovnické. V 9. století byla obnovena císařská hodnost pro franské panovníky, od 10. století se formovala císařská hodnost pro monarchy římsko-německé říše, kteří začali ovládat v období let 888–1026 (ovšem s přestávkami) celou severní a střední Itálii. Jižní Itálii a Sicílii uchvátili *Normani* (v 11. století). Založili jeden z profilových tehdejších států rozprostírající se ve středomořské oblasti. Šlo o *sicilské království*, od něž se později odtrhlo *království neapolské*, aby opětovným spojením vzniklo tzv. *království obojí Sicílie*. Ona středomořská oblast hojně čerpala z intenzivních styků hospodářské a kulturní povahy, které se rozvíjely se světem arabským a byzantským. Tak se stala Itálie v době středověké jednou z nejvyspělejších zemí tehdejší Evropy. Progresivní vývoj zajišťovala bohatá města, jež byla vlastně *městskými státy*. Máme na mysli *Benátky*, *Janov*, *Milán*, *Florencii* a *Pisu*. V těchto městech se začaly formovat velmi záhy tzv. kapitalistické výrobní vztahy. Proti těmto městům marně bojovali císařové – příslušníci sálské a štaufské dynastie. Postavili se proti nim papežové, kteří cílili k nadvládě nad všemi křesťanskými panovníky. Rozhořel se boj mezi *ghibelliny* (tzn. zastánci císařské moci), a mezi *guelfy* (kteří stáli na straně papežů). Tento boj se přenesl i na přední rody patricijské, které sídlily v tzv. městských státech, v nichž uplatňovaly vládu pevné ruky, ač zprvu zachovávaly republikánské vládní formy. V 15. století stala se Itálie, byť ještě rozdrobená, vedoucí zemí evropské kultury. Tuto kulturní nadvládu si udržela až do 18. století. Renesanci, manýrismu i baroku tedy vládla Itálie, jejíž politický vývoj byl ovšem zastaven, stejně jako vývoj hospodářský, již v období *italských válek* (1494–1559), kdy vzplanul boj mezi Francií a Španělskem o Milánsko a Neapolsko. Španělské vojsko ovládlo Milánsko (1524–1525), francouzský král František I. byl zajat Karlem V. v bitvě u Pavie. Roku 1531 dochází ke vzniku *toskánského vévodství* pod vládou rodu Medici, čtyři léta nato bylo Milánsko připojeno ke Španělsku. L. P. 1545 je vytvořeno *vévodství Parma a Piacenza*, v němž uchvátil moc rod Farnese. Válečné události posléze pokračovaly například *válkou o mantovské dědictví* (1628–1631), došlo k *protišpanělskému povstání v Neapoli* (1647–1648), záhy nato i na Sicílii (1674–1676). Vzplanuly *války o španělské dědictví* (1701–1714). Uzavřením míru rastattského připadly Neapolsko, Milánsko a Sardinie *Rakousku*, Sicílie pak *Savojsku*. Dochází ke *španělské invazi na Sicílii a Sardinii* za ministra Alberoniho (1717–1720), na základě londýnské dohody (1718) bylo bývalé Savojsko přejmenováno na *království sardinské*, Sicílie byla

předána *Rakousku*, zatímco nástupnictví v Parmě a Piacenze bylo přislíbeno synům Alžběty Parmské, tj. *španělským Bourbonům*. Vídeňský mír roku 1735 stanovil, že Sicílii a Neapolsko získávají španělští Bourboni (konkrétně tehdy Karel III., jenž se později stal španělským králem Karlem VII.). Dvě léta nato vymřel rod medicejský, Toskánsko připadlo *Františkovi Lotrinskému*. Ke konci Vivaldiho života se rozproudila *válka o rakouské dědictví* (1740); trvala skoro devět let, vévodství Parma a Piacenza bylo odevzdáno *Filipu Bourbonskému*.

Za neklidných dob 18. věku stala se Itálie doslova mezinárodní *Mekkou hudby a opery*. Ač politicky roztržštěná, přece jen ovládla svět.